

Maakuntapuntari 2017

Eteläkarjalaisten näkemykset identiteetistä, päättäjistä, maakunnan tulevaisuudesta ja itsehallinnosta

---

Asukkaiden mielestä Etelä-Karjalan valttikortteja tulevaisuudessa ovat kaupalliset palvelut, matkailullinen vetovoima, kansainvälisyys ja hyvät liikenneyhteydet. Uhkia ovat puolestaan terveys- ja sosiaalipalveluiden heikentyminen, maakunnan ja sen kuntien talousongelmat sekä rikollisuuden ja turvattomuuden lisääntyminen. Pieniä ja keskisuuria yrityksiä haluttaisiin tukea elinvoimaisuuden säilyttämiseksi.

Luottamusta päättäjiin tulisi tutkimuksen mukaan pystyä parantamaan. Vain pieni osa Etelä-Karjalan asukkaista tuntee luottamusta kuntien ja maakunnan päätöksentekijöitä kohtaan. Kaikesta huolimatta kunnallinen ja maakunnallinen itsehallinto koetaan tarpeelliseksi.

Etelä-Karjalan asukkaiden samaistuminen omaan maakuntaan ei ole kovin voimakasta. Maakunnan tärkeimpänä tehtävänä pidetään sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Tuoreimmassa maakuntiin kohdistetussa tutkimuksessa asukkaat puntaroivat alueellista identiteettiä, maakunnan kehitysnäkymiä, luottamusta päättäjiin, maakunnan menestystekijöitä ja tehtäviä tulevaisuudessa, alueellista itsehallintoa sekä sote-uudistuksen seuraamuksia. Tässä yhteenvedossa tarkastellaan tiivistetysti keskeisiä tutkimuksen tuloksia.

Alueellinen identiteetti

Etelä-Karjalassa samaistutaan kotimaahan keskimäärää voimakkaammin

Alueellisella identiteetillä tarkoitetaan asukkaiden tunneperäistä sidosta, samaistumista alueeseen. Kysymys on siitä, miten asukkaat tuntevat kuuluvansa jollekin alueelle, miten he hahmottavat alueensa ja tiedostavat sen luonteen.

Tutkimuksessa selvitettiin, missä määrin ihmiset samaistuvat erilaisiin alueellisiin kokonaisuuksiin. Merkittävin alueellisen samaistumisen kohde on maakunnan asukkaiden keskuudessa Suomi kokonaisuutena. Lähes kaikki maakunnan asukkaat kokevat samaistuvansa omaan maahan ainakin jonkin verran (92 %). Neljä viidestä (81 %) kokee samaistuvansa erittäin tai melko voimakkaasti.

Varsin vahvasti Etelä-Karjalassa samaistutaan myös kotikuntaan/-kaupunkiin (87 % vähintään jonkin verran ja 48 % erittäin tai melko voimakkaasti) sekä Eurooppaan (82 % ja 42 %) ja kotikunnan kunnanosaan/kaupunginosaan (82 % ja 38 %). Samaistuminen kunnan/kaupunginosaa pienempiin alueellisiin kokonaisuuksiin (välitön asuinalue, kortteli, naapurusto) on hieman vähäisempää.

Eteläkarjalaisista enemmän kuin kaksi kolmesta (70 %) kiinnittyy maakuntaan ainakin jonkin verran ja saman verran koko maailmaan (69 %). Samaistuminen omaan maakuntaan ja maailmaan ovat samaa luokkaa.

Muihin maakuntiin verrattuna samaistuminen kotimaahan on Etelä-Karjalassa keskimäärää hieman vahvempaa. Muilta osin erot ovat asiallisesti melko vähäisiä.

Maakunnallisen identiteetin tulisi vastaisuudessa nojautua etenkin omaleimaiseen kulttuuriin

Alueellisella identiteetillä tarkoitetaan sellaisten tekijöiden kokonaisuutta, jotka lisäävät ihmisten yhteenkuuluvaisuuden tunnetta asuinalueeseen. Tutkimuksessa vastaajat arvioivat sitä, mihin tekijöihin maakunnan identiteetin pitäisi tulevaisuudessa perustua; minkä kaikkien tekijöiden varaan tulisi rakentaa. Tehtävänä oli valita korkeintaan kolme tärkeintä neljätoista tekijää sisältäneeltä listalta.

Etelä-Karjalassa haluttaisiin maakunnan identiteetin perustuvan ennen muuta omaleimaiseen kulttuuriin (heimo, murre jne.) (54 %). Muita tärkeitä identiteetin rakennusaineiksi ovat esteettiset tekijät, luonto, maisemat ja rakennukset (37 %) sekä maakunnan historia ja perinteet (37 %). Maakunnan vahvat kaupungit, asukkaiden menestyminen kilpaurheilussa, tieteissä ja taiteissa eivät ole maakunnallisen identiteetin keskeisiä rakennusaineita, vaikka ovat muuten monille ihmisille tärkeitä asioita.

Maakunnan omaleimainen kulttuuri saa Etelä-Karjalassa enemmän painoarvoa kuin useimmissa muissa maakunnissa. Hyviä palveluita korostetaan keskimäärää vähemmän maakunnallisen identiteetin rakennusaineiksena.

Miten maakunta muuttuu?

Terveys- ja sosiaalipalvelut sekä maakunnan ja sen kuntien talous ovat Etelä-Karjalan kipupisteitä tulevaisuudessa

Näkemyksiä oman maakunnan kehityksestä selvitettiin tutkimuksessa siten, että vastaajille esitettiin lista asioita ja kysyttiin, millaiseksi arvioi oman maakunnan kehityksen seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Löytyy viisi asiaa, joissa enemmistö Etelä-Karjalassa odottaa kehityksen maakunnassa kulkevan vääjäämättömästi huonompaan suuntaan. Nämä asiat ovat terveys- ja sosiaalipalvelut (71 % arvioi kehittyvän huonompaan suuntaan), maakunnan (53 %) ja sen kuntien (65 %) talous, asumisen hinta (62 %) sekä maahanmuuton ongelmat (54 %). Yleistä järjestystä ja rikollisuutta koskevat odotukset ovat myös melko pessimistisiä. Moni otaksuu myös päätöksenteon vastuullisuuden takkuilevan tulevaisuudessa.

Optimistisemmiksi näkemykset kääntyvät, kun vastaajat arvioivat energiatehokkuutta ja luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä (46 %), matkailullista vetovoimaa (43 %), kansainvälisyyttä (40 %) sekä liikenneyhteyksiä (39 %). Aika moni odottaa parempaa tulevaisuutta myös kauppapalveluiden ja kulutusmahdollisuuksien osalta.

Odotukset Etelä-Karjalassa poikkeavat eräiltä osin koko maan keskiarvosta. Keskimäärää optimistisempia eteläkarjalaiset ovat, kun arvioivat energiatehokkuutta ja vetovoimaa matkailukohteena.

Maakunnan ja sen kuntien talouden, sosiaali- ja terveyspalveluiden, koulutusmahdollisuuksien, työpaikkojen ja asukkaiden toimeentulon osalta arviot ovat Etelä-Karjalassa kuitenkin keskimäärää synkempiä. Myös maahanmuuton ongelmien uskotaan pahenevan useammin kuin muualla maassa otaksutaan.

Tuloksista huokuu tulevaisuuden kuva, jossa talouden pohjan pelätään petteävän, minkä seuraamuksena monet muutkin ongelmat lisääntyvät.

Luottamus päättäjiin

Luottamus maakunnan päättäjiin on heikompaa kuin muualla maassa

Kansalaisten suhdetta kotikuntaan ja maakuntaan lähestytään seuraavassa luottamuksen näkökulmasta. Luottamussuhteen selvittäminen antaa tietoa päätöksentekijöiden nauttiman legitimiuden asteesta, siitä koetaanko niiden toiminta oikeutetuksi ja hyväksytyksi. Luottamus päivittyy jatkuvasti vastauksena muuttuviin olosuhteisiin ja tapahtumiin.

Tutkimuksessa tiedusteltiin luottamusta kotikunnan, oman maakunnan, valtakunnan tason ja Euroopan unionin päättäjiin. Tuloksista käy ilmi, että luottamus päättäjiin on heikkoa riippumatta tarkastelutasosta.

Etelä-Karjalan asukkaista ainoastaan kuudesosa luottaa erittäin tai melko paljon Euroopan unionin päättäjiin (15 %) ja reilu viidennes kotimaan valtakunnan tason päätöksentekijöihin (22 %). Oman maakunnan päättäjät eivät pärjää yhtään paremmin. Vain viidesosa antaa vapauttavan tuomion maakunnan päättäjiille (19 %).

Merkillepantavaa tuloksissa on se, että myös oman kotikunnan päättäjät ovat melko huonossa hapessa Etelä-Karjalan asukkaiden keskuudessa. Kolmannes (33 %) luottaa erittäin tai melko paljon ja selvä enemmistö (61 %) ei luota kovinkaan paljon tai ei lainkaan.

Etelä-Karjalan asukkaiden näkemykset poikkeavat jonkin verran koko maan väestön keskiarvosta. Etelä-Karjalassa asuvat suhtautuvat keskimäärää varauksellisemmin oman maakunnan päättäjiin.

Maakunnan tärkeimmät menestystekijät tulevaisuudessa

Asukkaiden mielestä Etelä-Karjalan tulisi panostaa pienten ja keskisuurten yritysten pysymiseen alueella

Alueet kilpailevat keskenään niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Tämän takia on oleellista tunnistaa maakuntien vahvuudet ja heikkoudet, jotta kyettäisiin määrittämään menestystekijät. Maakuntien kilpailukykyä kartoitettiin tutkimuksessa tiedustelemalla asuinmaakunnan menestymisen avaintekijöitä vastaisuudessa. Tehtävänä oli valita kolme tärkeintä tekijää maakunnan tulevaisuuden menestymisen kannalta.

Etelä-Karjalassa nousee yksi tekijä ylitse muiden. Asukkaiden mielestä tärkeistä tärkein menestystekijä on pienten ja keskisuurten yritysten pysyminen maakunnan alueella (42 % valitsee kolmen tärkeimmän joukkoon). Vailla merkitystä eivät ole myöskään hyvät palvelut (33 %) ja liikenneyhteydet (28 %). Muiden tekijöiden tärkeysarvo jää tuntuvasti em. kolmen jälkeen. Listan tyveen, vähiten tärkeiksi menestystekijöiksi, asettuvat työvoiman edullinen hinta, keskuskaupungin/kaupunkien elinvoima sekä luonnonvarojen kestävä käyttö. Moni ehkä ajattelee Lappeenrannan olevan jo nykyisellään riittävän elinvoimainen.

Verrattuna muiden maakuntien asukkaiden näkemyksiin Etelä-Karjalassa panostettaisiin etenkin pienten ja keskisuurten yritysten pysymiseen alueella sekä korkeakouluihin ja muihin oppilaitoksiin.

Maakuntien tärkeimmät tehtävät vuodesta 2019 lähtien

Maakunnan tärkein tehtävä on sosiaali- ja terveydenhuolto

Vuonna 2019 maakunnat vastaavat monista tehtäväalueista. Niillä on itsehallinto ja siten mahdollisuus päättää maakunnan taloudesta ja toiminnasta. Maakuntien ylintä päätösvaltaa käyttää suoralla vaalilla valittu valtuusto. Tutkimuksessa vastaajille esitettiin joukko tuleville 18 maakunnalle kaavailuista tehtävistä ja kysyttiin, mitkä niistä ovat kolme tärkeintä.

Maakunnille suunnitelluista tehtävistä ylivertaisesti tärkeimmäksi koetaan sosiaali- ja terveydenhuolto. Enemmistö (57 %) valitsee sen kolmen tärkeimmän tehtäväalueen joukkoon. Toiseksi tärkeimmäksi tehtäväalueeksi Etelä-Karjalan asukkaat nostavat työ- ja elinkeinopalvelut mukaan lukien alueelliset yhteispalvelut (33 %).

Varsin keskeisiksi noteerataan myös alueiden ja elinkeinojen kehittäminen mukaan lukien rahoitus (31 %) sekä pelastustoimi (28 %). Vähempiarvoisiksi, joskaan ei arvottomiksi, tehtäviksi nähdään maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistäminen sekä alueiden käytön ja rakentamisen ohjaus (maakuntakaavoitus, yleis- ja asemakaavoituksen ohjaus).

Etelä-Karjalan asukkaat pitävät oikeastaan vain työ- ja elinkeinopalveluja ml. alueelliset yhteispalvelut keskimäärää tärkeämpänä maakunnan tehtävänä. Joukkoliikenteen alueellinen suunnittelu ja järjestäminen sekä sosiaali- ja terveyspalvelut ovat puolestaan vähemmän tärkeitä verrattuna muiden maakuntien asukkaiden näkemyksiin.

Näkemykset paikallisesta itsehallinnosta

Enemmistön mielestä maakuntaitsehallinto edellyttää vain itsenäisiä toimielimiä

Paikallisella itsehallinnolla tarkoitetaan yleensä paikallisviranomaisten oikeutta ja kelpoisuutta säännellä ja hoitaa lain nojalla huomattavaa osaa julkisista asioista omalla vastuullaan ja paikallisen väestön etujen mukaisesti.

Paikallisen itsehallinnon toteutus ei kuitenkaan ole yksiselitteinen asia. Joissain paikallistason tehtävänä on lähinnä vain toteuttaa valtiotason poliittisia päätöksiä käytännössä. Toisissa tapauksissa paikallistasolle on puolestaan annettu paljon itsenäistä päätäntävaltaa esimerkiksi taloudellisten voimavarojen suhteen sisältäen mm. verotusoikeuden.

Teemaa lähestyttiin tiedustelemalla näkemystä kuntien ja maakuntien itsehallinnon tunnusmerkeistä. Tehtävänä oli valita ne kriteerit, joiden pitää täytyä, että kuntaa ja maakuntaa voidaan pitää itsenäisenä.

Kuntien osalta enemmistö Etelä-Karjalan asukkaista edellyttää ainakin kahden kriteerin täyttymistä. Nämä ovat omat ja itsenäiset toimielimet (57 %) ja suora vaali (55 %). Lähes puolet näkee, että kunnan itsenäisyys edellyttää myös oikeutta omaan talouden hoitoon ml. verotusoikeus (48 %).

Maakuntien osalta näkemykset itsehallinnosta ovat samansuuntaisia. Enemmistön mielestä maakunnan itsenäisyys vaatii omia ja itsenäisiä toimielimiä (54 %). Joka toinen pitää edellytyksenä myös suoria vaaleja (49 %). Eteläkarjalaisten mielestä oma talouden hoito ml. verotusoikeus ei ole maakunnan itsehallinnon välttämätön edellytys, ei myöskään yleinen toimiala. Merkillepantavaa on myös se, että oikeutta maakuntaa koskevien normien ja säädösten antamiseen ei pidetä alueellisen itsehallinnon tärkeänä tunnuspiirteenä.

Etelä-Karjalassa on paljon kunnallisen itsehallinnon puolustajia

Suhtautumista paikalliseen itsehallintoon selvitettiin myös kolmella asenneväittämällä. Enemmistö Etelä-Karjalan asukkaista (59 %) yhtyy väittämään, jonka mukaan ”maakunnilla tulee olla samanlainen itsehallinto kuin kunnilla nykyisin”. Eri mieltä tohtii olla vain neljännes (24 %). Aika moni ei osaa ottaa kantaa (17 %).

Kunnallinen ja maakunnallinen itsehallinto koetaan tarpeellisiksi ainakin joissain puitteissa. Valtaosa Etelä-Karjalan asukkaista torjuu väittämän, jonka mukaan ”kunnat eivät tarvitse itsehallintoa” (73 %). Vajaa viidesosa (18 %) olisi valmis romuttamaan kunnallisen itsehallinnon.

Maakunnallinen itsehallinto jakaa enemmän mielipiteitä puolesta ja vastaan. Reilu kolmannes (37 %) kokee, että ”maakunnat eivät tarvitse itsehallintoa”. Joka toinen (51 %) kuitenkin taklaa moisen väittämän.

Etelä-Karjalan asukkaat puolustavat kunnallista itsehallintoa kiivaammin kuin koko väestö keskimäärin. Suhtautuminen maakunnalliseen itsehallintoon on hieman ristiriitaista. Keskimäärää hieman useampi vaatii maakunnille samanlaista itsehallintoa kuin kunnilla. Samaan hengenvetoon kuitenkin hieman keskimäärää useampi Etelä-Karjalan asukkaista ilmoittaa, että maakunnat eivät tarvitse itsehallintoa.

Mielipiteet sote-uudistuksen vaikutuksista

Enemmistö uskoo palveluiden heikkenevän sote-uudistuksen seuraamuksena

Tutkimuksessa vastaajille kerrottiin, että tällä hetkellä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu on kunnilla. Vastaisuudessa järjestämisvastuu siirtyy maakunnille siten että julkinen, yksityinen ja kolmas sektori kilpailevat palveluiden tuotannossa.

Vastaajat ottivat tutkimuksessa kantaa siihen, miten uskovat palveluiden muuttuvan ratkaisun myötä viiden keskeisen kriteerin mukaan. Tarkoituksena oli selvittää, minkälaisia vaikutuksia sote-uudistuksella oletetaan olevan toteutuessaan.

Etelä-Karjalan asukkailla on varsin pessimistinen näkemys sote-uudistuksen seuraamuksista. Lähes kolme neljästä (73 %) arvioi palveluiden tasavertaisuuden maan eri puolilla heikkenevän. Eikä tässä kaikki. Enemmistö uskoo lisäksi, että palveluiden laadussa (59 %) ja saavutettavuudessa (59 %) tapahtuu herpaantumista nykyisestä tasosta.

Palveluketjun toimivuuden peruspalveluista aina erikoishoitoa vaativiin palveluihin ennakoidaan myös huonontuvan (58 %). Paljoo parempaa ei ole luvassa palveluiden määrän suhteen, jos eteläkarjalaisten näkemyksiin on luottaminen. Enemmistö uskoo heikennyksiin palveluiden määrässä (56 %).

Etelä-Karjalan asukkaiden näkemykset sote-uudistuksen seuraamuksista ovat hieman pessimistisempiä kuin koko maan väestön keskimäärin.

Tutkimuksen toteutus

KAKS- Kunnallisan kehittämissäätöön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy (TNS Gallup Oy).

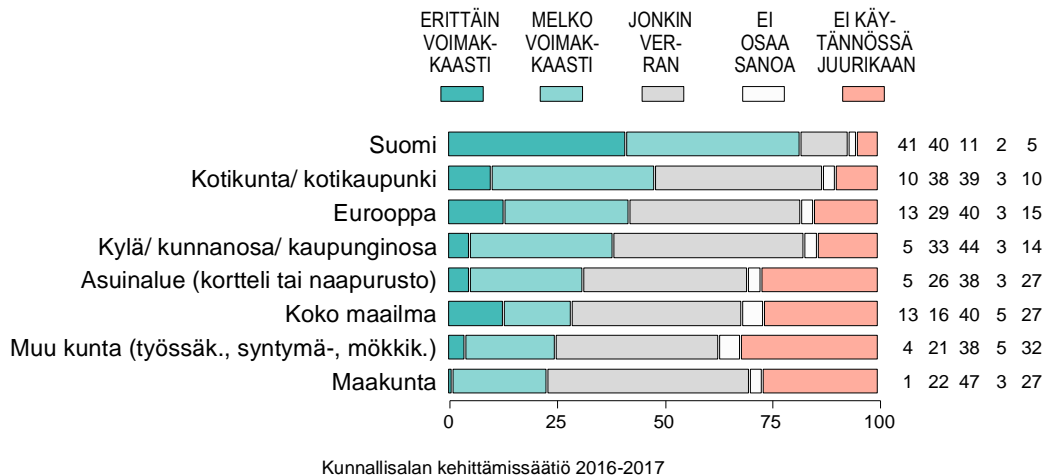
Tutkimusaineisto on koottu internetpaneelissa joulukuussa 2016. Haastatteluja tehtiin Etelä-Karjalassa 200. Vastaajat edustavat maakunnan 18 - 75 vuotta täyttäneitä väestöä. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on Etelä-Karjalassa vajaa seitsemän prosenttiyksikköä suuntaansa.

Maakunnan asukkaiden käsityksiä on verrattu koko maan 18 - 75 vuotta täyttäneitä väestöä edustavaan vertailuaineistoon. Koko maan väestöä edustava vertailuaineisto sisältää 4.299 haastattelua. Koko maata edustavassa aineistossa virhemarginaali on suurimmillaan yksi ja puoli prosenttiyksikköä suuntaansa.

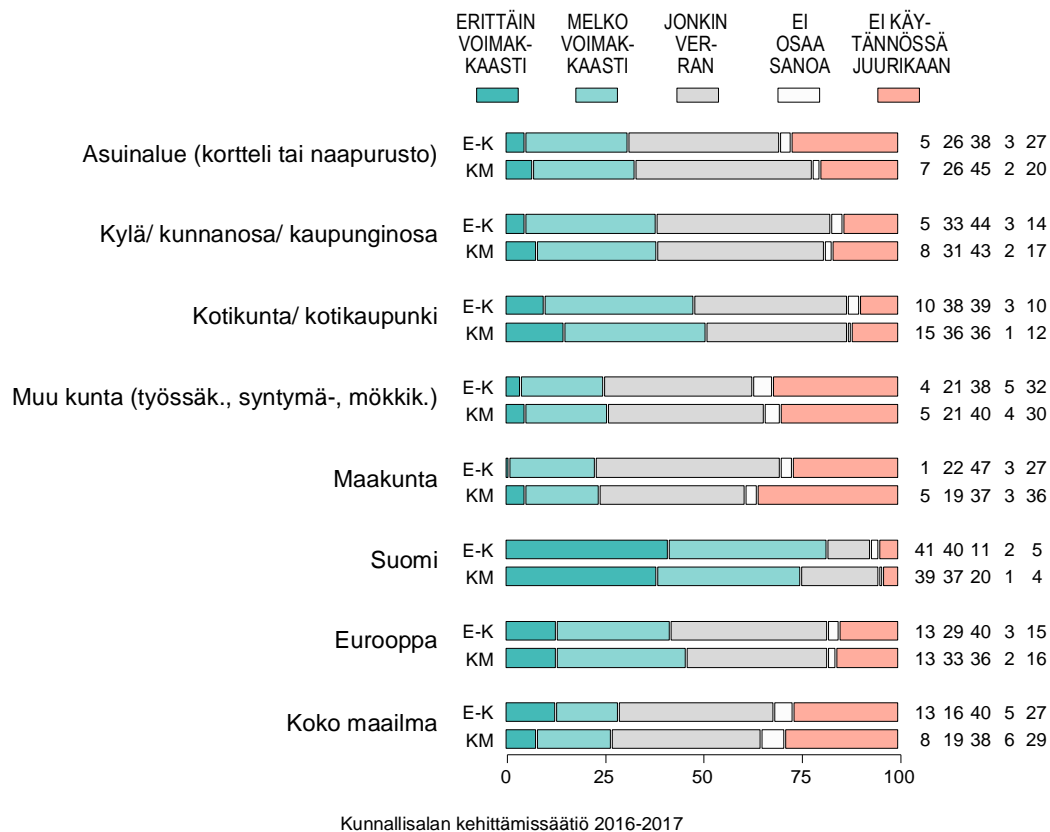
Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087

Kuvio 1-8. MISSÄ MÄÄRIN KOKEE SAMAISTUVANSA ERILAIISIIN ALUEELLISIIN KOKONAISUUKSIIN: ETELÄ-KARJALA (%).

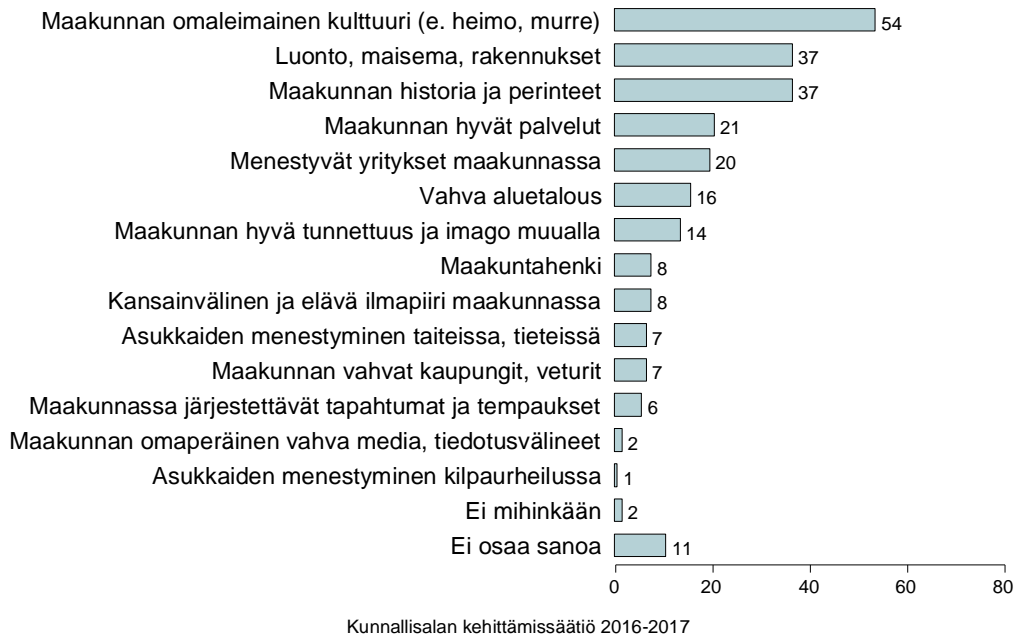

Kuvio 1-8. MISSÄ MÄÄRIN KOKEE SAMAISTUVANSA ERILAIISIIN ALUEELLISIIN KOKONAISUUKSIIN: ETELÄ-KARJALA (E-K) vs. KOKO MAA (KM, %).

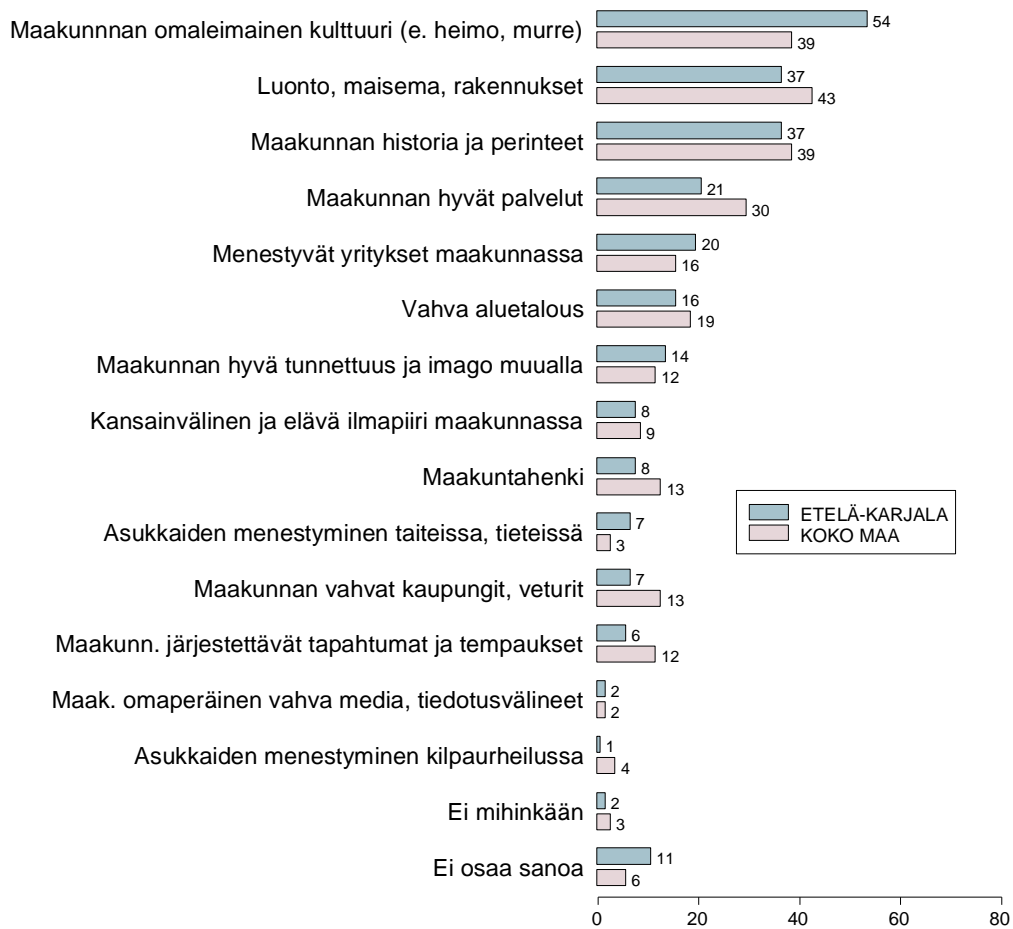

Kuvio 2-8. MIHIN TEKIJÖIHIN OMAN MAAKUNNAN IDENTITEETIN PITÄISI PERUSTUA:
ETELÄ-KARJALA (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

Kuvio 2-8v. MIHIN TEKIJÖIHIN OMAN MAAKUNNAN IDENTITEETIN PITÄISI PERUSTUA: ETELÄ-KARJALA vs. KOKO MAA (kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

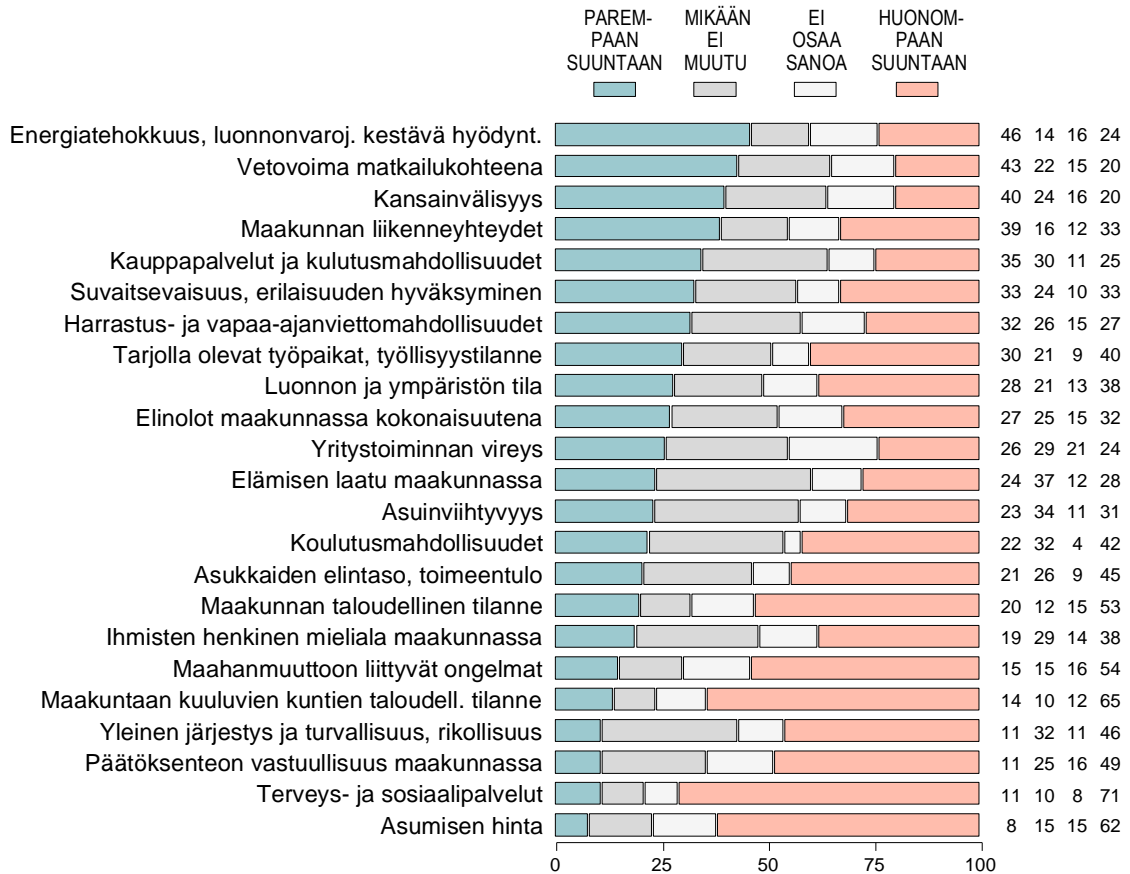

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016-2017

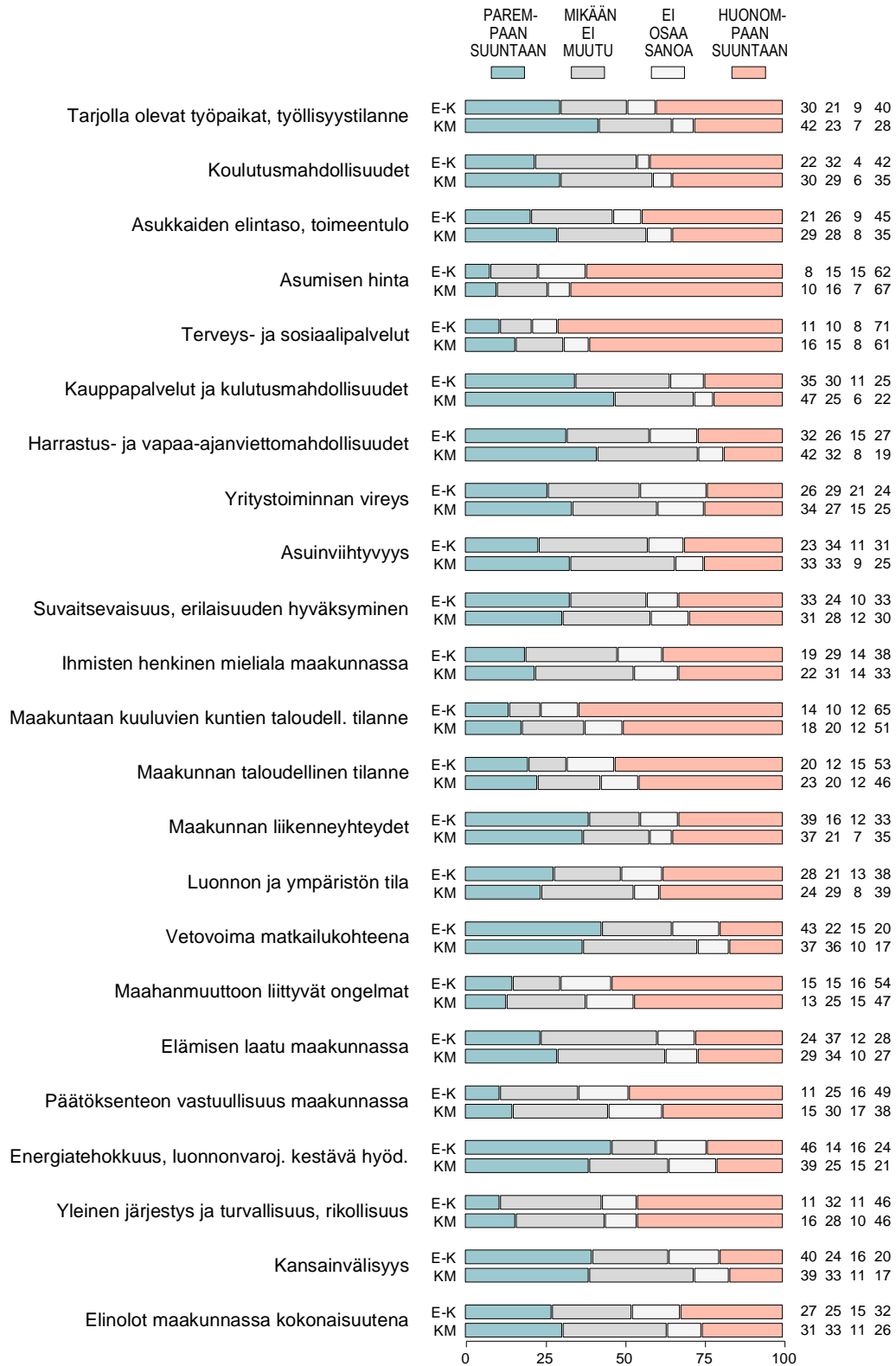
Kuvio 4-8. JOS AJATTELEE 10 VUOTTA ETEENPÄIN, MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUN-
TANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ETELÄ-KARJALA (%).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016-2017

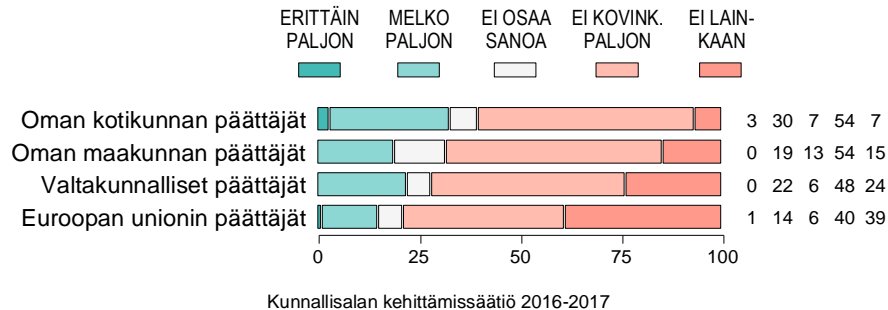
Kuvio 4-8v. MITEN ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ETELÄ-KARJALA (E-K) vs. KOKO MAA (KM, %).

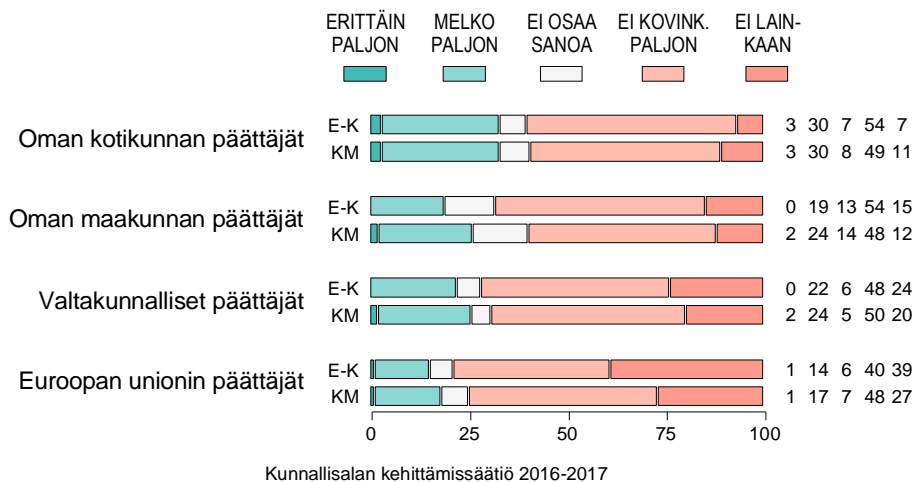
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016-2017

Kuvio 5-8. MISSÄ MÄÄRIN YLEENSÄ LUOTTAU PÄÄTTÄJIIN: ETELÄ-KARJALA (%).

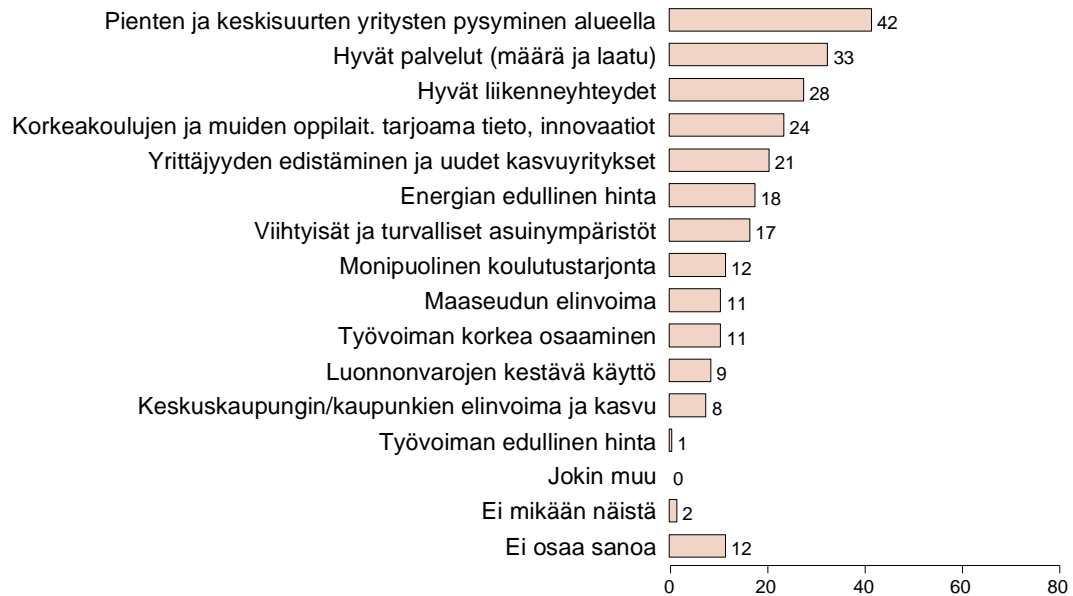

Kuvio 5-8v. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTAU PÄÄTTÄJIIN: ETELÄ-KARJALA (E-K) vs. KOKO MAA (KM, %).

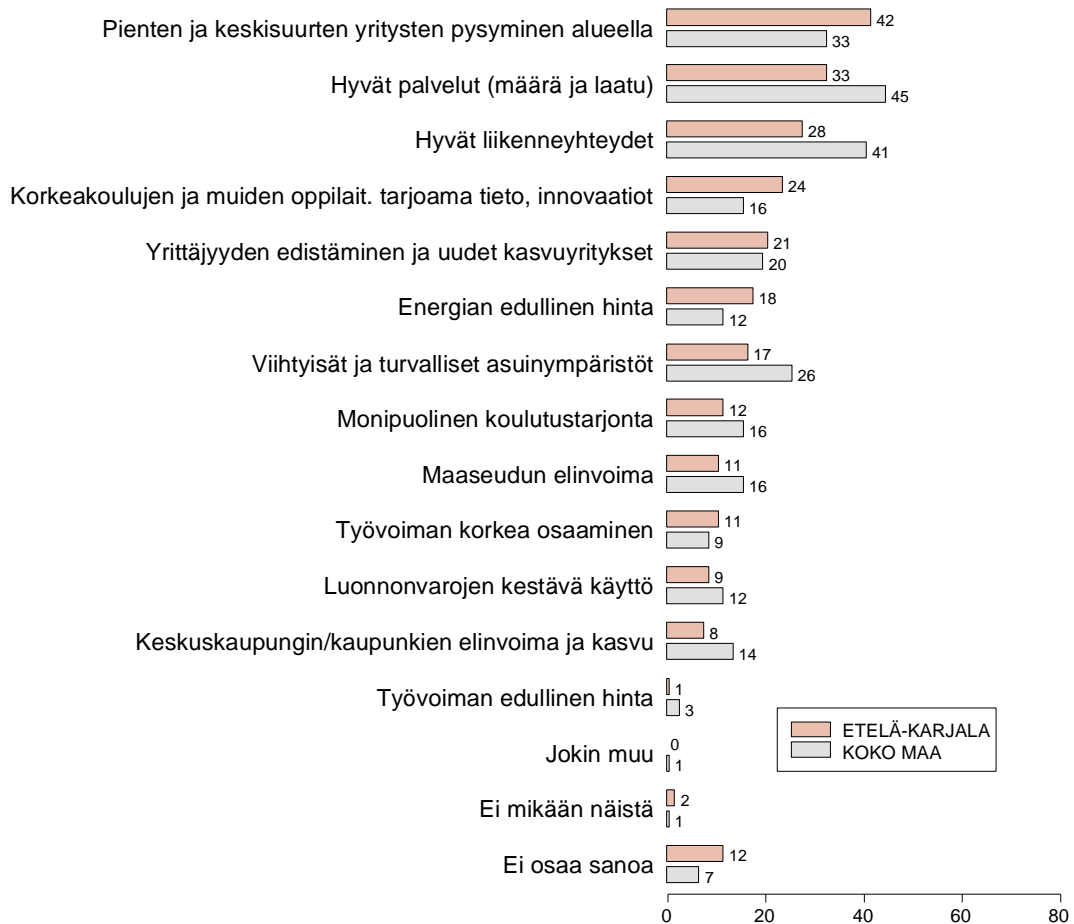
Kuvio 11-8. MITKÄ OVAT OMAN MAAKUNNAN TULEVAISUUDEN MENESTYMISEN KANNALTA TÄRKEIMPIÄ ASIOITA: ETELÄ-KARJALA (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

Kunnallisan kehittämissäätiö 2016-2017

Kuvio 11-8v. MITKÄ OVAT OMAN MAAKUNNAN TULEVAISUUDEN MENESTYMISEN KANNALTA TÄRKEIMPIÄ ASIOITA: ETELÄ-KARJALA vs. KOKO MAA (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

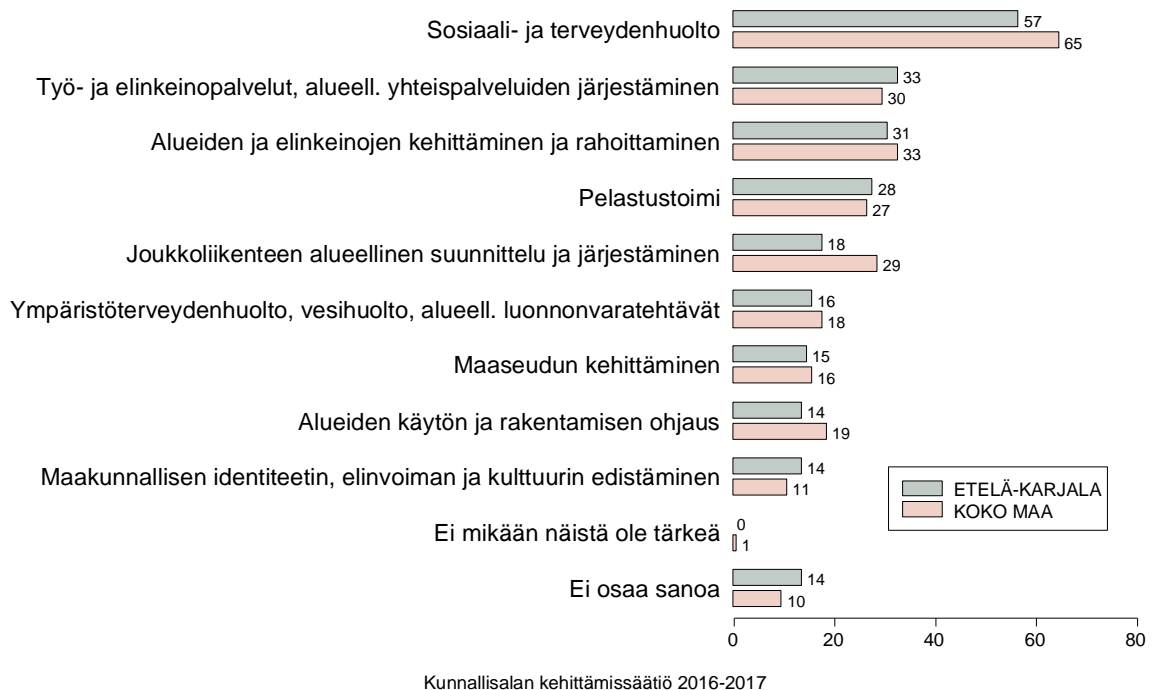
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016-2017

Kuvio 10-8. MITKÄ OVAT MAAKUNNILLE KAAVAILLUISTA TEHTÄVISTÄ KAIKKEIN TÄRKEIMMÄT: ETELÄ-KARJALA (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

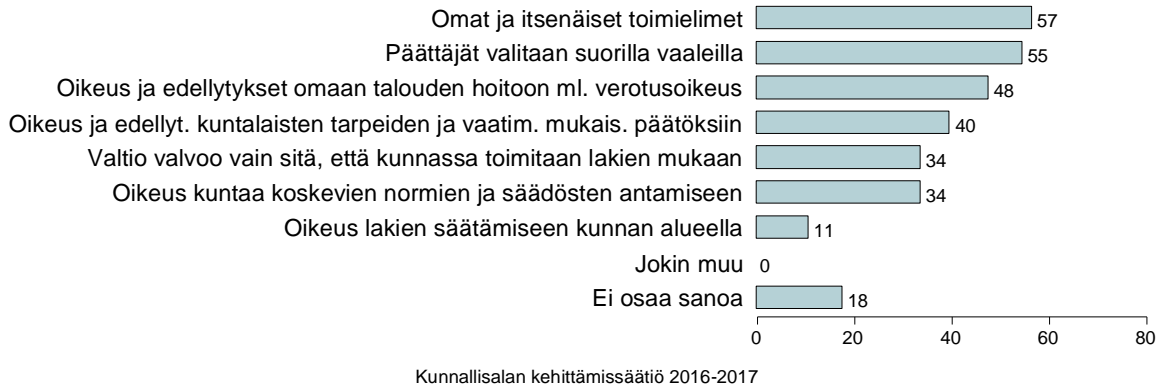

Kuvio 10-8v. MITKÄ OVAT MAAKUNNILLE KAAVAILLUISTA TEHTÄVISTÄ KAIKKEIN TÄRKEIMMÄT: ETELÄ-KARJALA vs. KOKO MAA (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

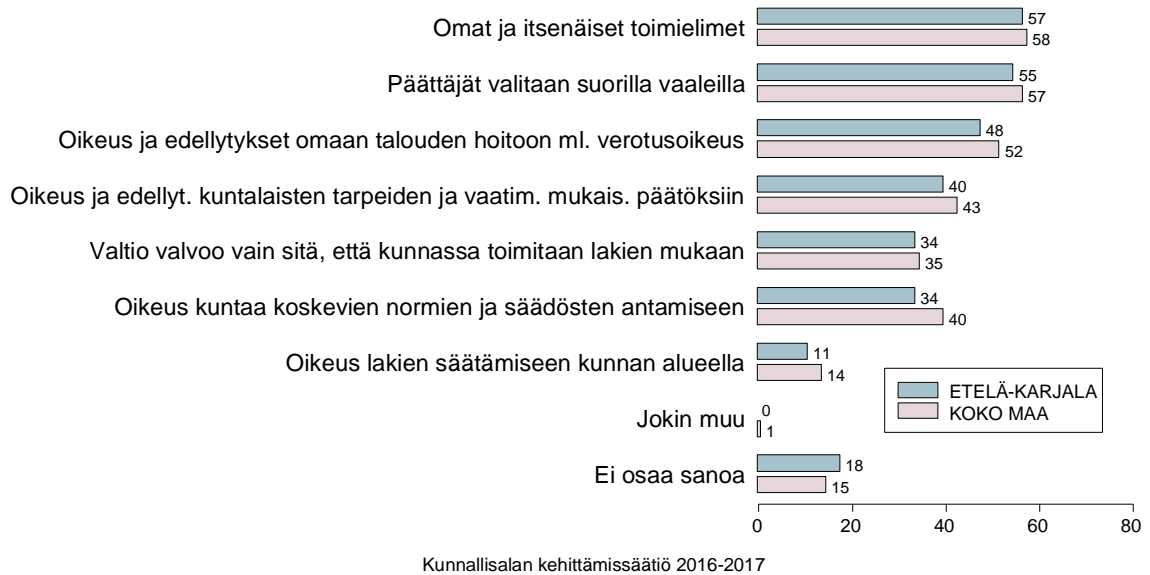

Kuvio 7-8. MINKÄ PIIRTEIDEN TULEE TÄYTTYÄ, ETTÄ PITÄÄ KUNTAA ITSENÄISENÄ: ETELÄ-KARJALA (%).

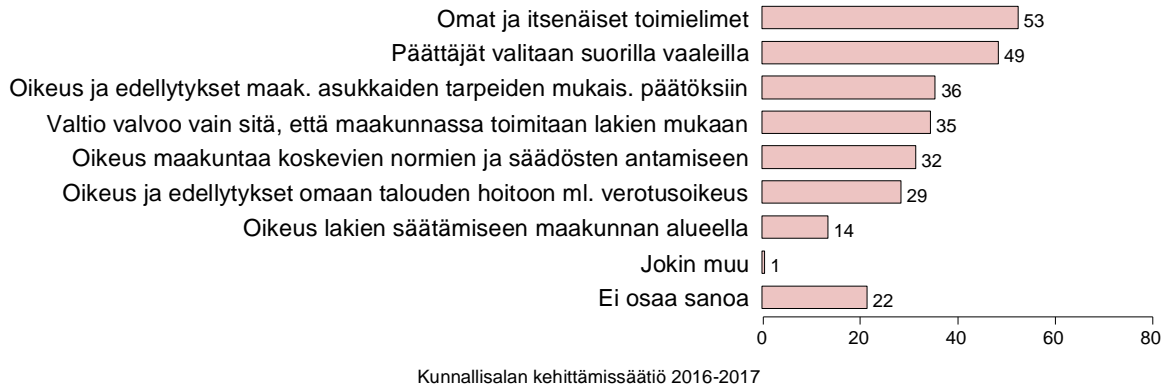

Kuvio 7-8v. MINKÄ PIIRTEIDEN TULEE TÄYTTYÄ, ETTÄ PITÄÄ KUNTAA ITSENÄISENÄ: ETELÄ-KARJALA vs. KOKO MAA (%).

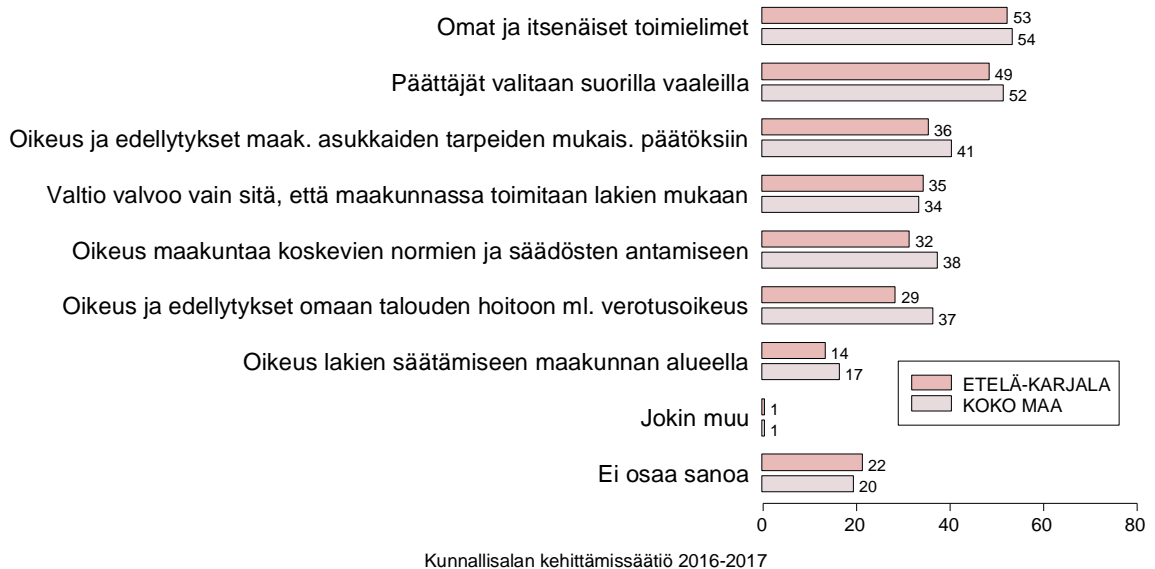

Kuvio 8-8. MINKÄ PIIRTEIDEN TULEE TÄYTTYÄ, ETTÄ PITÄÄ MAAKUNTAA ITSENÄISENÄ: ETELÄ-KARJALA (%).

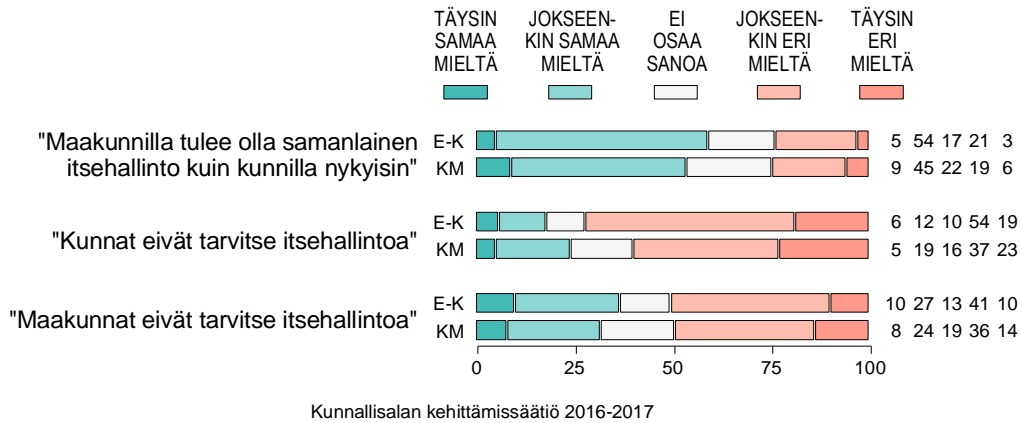
Kuvio 8-8v. MINKÄ PIIRTEIDEN TULEE TÄYTTYÄ, ETTÄ PITÄÄ MAAKUNTAA ITSENÄISENÄ: ETELÄ-KARJALA vs. KOKO MAA (%).

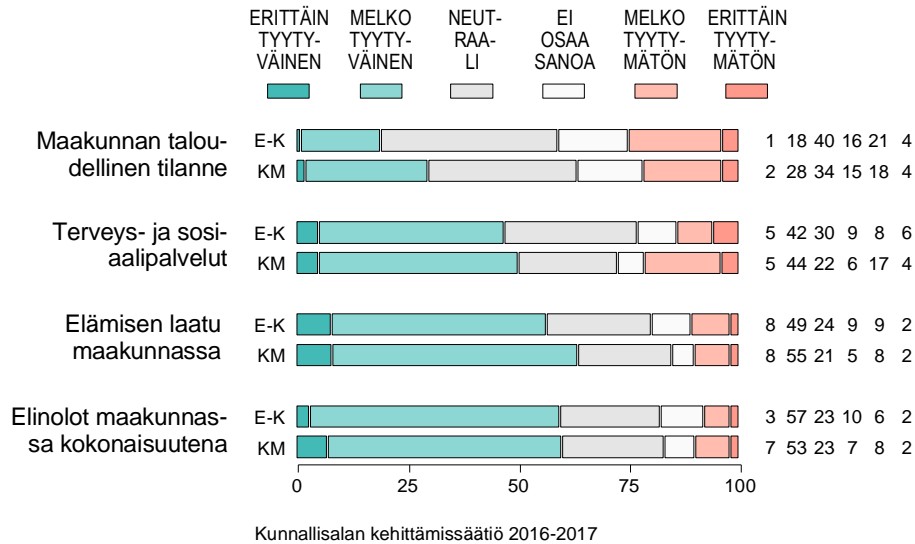

Kuvio 9-8v. SUHTAUTUMINEN ITSEHALLINTOA KOSKEVIIN VÄITÄMIIN: ETELÄ-KARJALA (E-K) vs. KOKO MAA (KM, %).

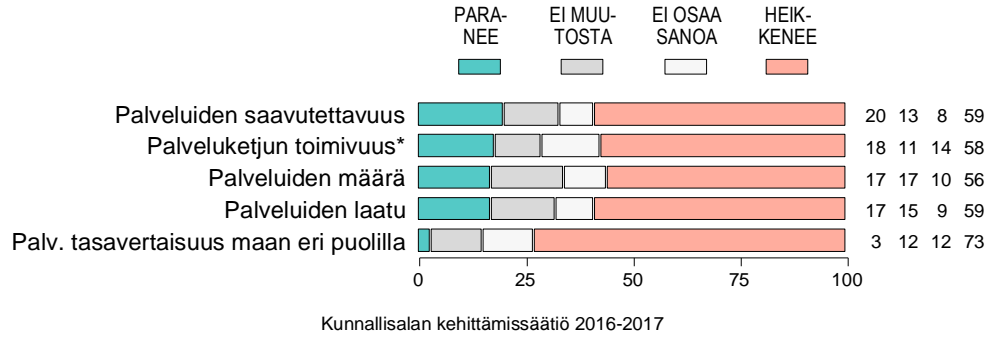

Kuvio 12-8v. MITEN TYYTYVÄINEN TAI TYYTYMÄTÖN ON SEURAAVIIN ASIOIHIN MAAKUNNASSAAN: ETELÄ-KARJALA (E-K) vs. KOKO MAA (KM, %).

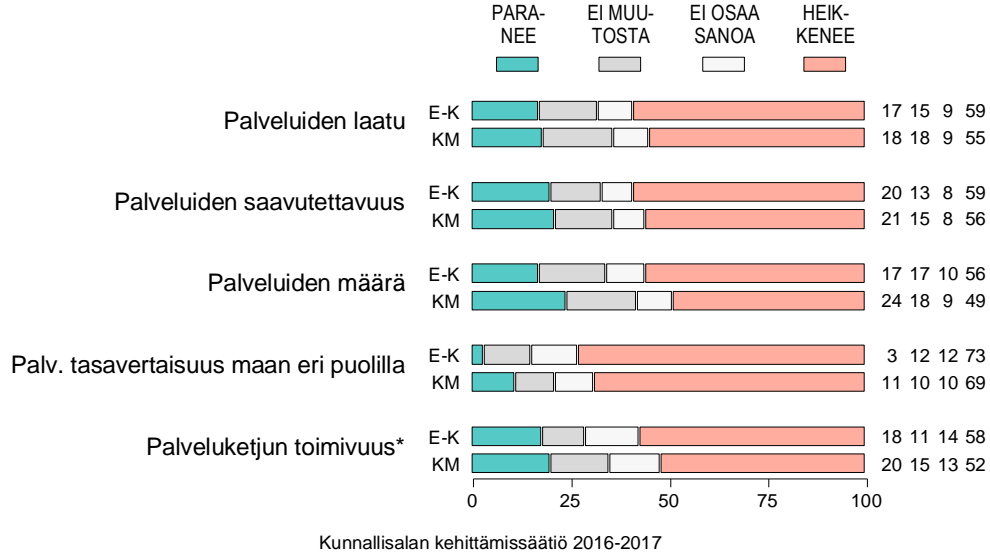

Kuvio 6-8. MITEN USKOO SEURAAVIEN ASIOIDEN MUUTTUVAN SOTE-RATKAISUN MYÖTÄ: ETELÄ-KARJALA (%).

*Palveluketjun toimivuus peruspalveluista aina erikoishoitoa vaativiin palveluihin

Kuvio 6-8v. MITEN USKOO SEURAAVIEN ASIOIDEN MUUTTUVAN SOTE-RATKAISUN MYÖTÄ: ETELÄ-KARJALA (E-K) vs. KOKO MAA (KM, %).

*Palveluketjun toimivuus peruspalveluista aina erikoishoitoa vaativiin palveluihin